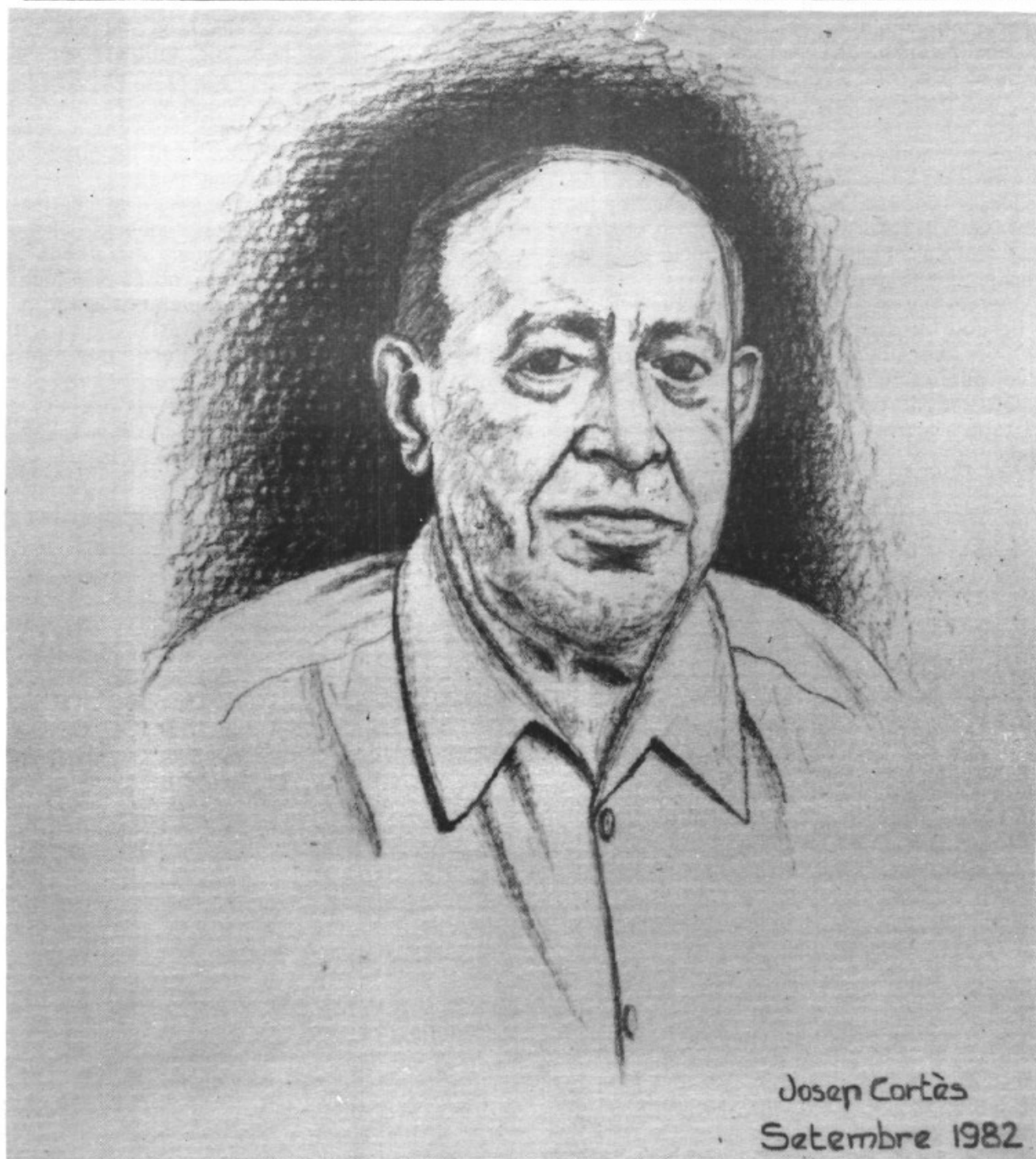

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * SETEMBRE DE 1984 * Nº 97

TOTS A UNA

Adesiara es demostra que anar tots a una, amb bona voluntat i amb respecte, és una bona manera d'investir i d'aconseguir fins i tot les petites coses. Fa anys no havíem ni somniat els canvis que s'han produït a l'escola nostra.

Un equip de mestres decidit -no lo suficient nombrós com caldria desitjar- i un Consistori girat a l'escola, que indubtablement es topa amb la deixa d'anys d'abandonament, juntament amb una APA moderada, predisposada a la col.laboració però també amb pròpia capacitat de decisió i acció, anant tots a una, pensant en la importància de l'escola i en els infants llorençins, han aconseguit que el costum comenci a esser lògic:

Que es facin plans de treball i reunions informatives als pares;

Que en lloc de posar padaç sobre padaç s'envesteixin reformes a l'edifici en profunditat -tal és el cas de les vidrieres i de l'enrajolament dels baixos-;

Que els pares interessats en l'esdevenir de l'escola no siguin quatre rates;

Que es consideri l'ensenyament com un servei públic que precisa d'uns tècnics (SMOE) que no proporciona el Ministeri...

I tantes altres petites coses que poden conduir a una escola "normal" i adequada en el temps que ens ha tocat viure.

Potser encara falta camí per arribar a una estructura i a un funcionament ideal, però cert és que s'ha començat a caminar. A nivell de gent del carrer ens hem de congratular, hem de repartir enhorabones i hem d'obrir les portes de l'esperança.

Això gira bé, llorençins!

UN CAS NORMAL

L'altre dia, fullejant la premsa de Ciutat ens n'adonàrem d'una pràctica habitual, normal (que no vol dir lògica, ni honesta, ni responsable, ni justa, ni...): la majoria dels consistoris mallorquins no enllesteixen els "pressuposts" fins que acaba l'any. Resulta més còmode: així es poden gastar els dobbers quan, com i on més convengui sense cap trava legal (com que no hi ha el pressupost fet!). Lògic seria que es fes el "pressupost" -la manera en què s'han de realitzar les coses, en aquest cas els dobbers- el més de gener de cada any, car altrament el pressupost és una mentida, no és pressupost sinó llista de despeses, simplement això.

I assenyalava el comentarista el perill, la temptació i, a vegades, l'abús que representa aquesta manera que tenen uns pocs -el Consistori- de jugar amb els dobbers de tots -el poble-.

I el nostre? El nostre segueix la pràctica habitual.

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36.

Setembre de 1984. Número 97.

Dipòsit legal: 765-1973.

Edita: Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera.

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

COL.LABOREN

Josep Cortès	Paco Argenter	Portada
	Espipellades	6
	Crònica Informal	8
	A Guillem Febrer	15
APA	Actes del mes	3
Xavier Gual	A Jaume Rosselló	4
Biel Florit	Picadís d'espines	5
Guillem Pont	Curs de Teatre	7
	Sant Llorenç, ahir	20
Ramon Rosselló	El Diluvi...	9
Maria Galmés	Batec	10
	Si lleu...	18
	Comptabilitat	
Antònia Servera	Batec	10
J. Domenge	Escola Card	12
Llorenç Ramis	Fandan-go	13
Llorenç Artigues	Hotel Embull	14
B. Matamalas	S'Hospitalet	16

A Sant Llorenç des Cardassar dimarts 18 de setembre de 1984. A les 9, a la biblioteca de l'escola s'inicià la junta ordinària de l'A.P.A. on es tractaren els següents temes:

a) Com a primer punts s'informà de les resolucions i temes pendents del darrer Consell de Direcció, relatives a:

• -Pla de Centre (no es féu cap aportació significativa).

-Reglament intern(es comissionà a dos pares perquè juntament amb dos mestres el redactassin).

-Assegurances (es deixa la decisió per a la propera Assemblea General).

-Horari (no es creu prudent; es deixa per a una posterior consulta als pares).

b) En segon terme, el Sr. Director informà, exposà i convidà els pares per a una acció directa de cara a les activitats extraescolars (algunes ja preparades) d'aquest curs que acabam d'iniciar.

c) El pare encarregat de la venda dels llibres informà de l'estat de la qüestió. Pareix ésser que els resultats seràn més que satisfactoris.

d) En relació a la llista de llibres presentada pels mestres a càrreg d'un fons amuntat per l'antic Patronat de la Biblioteca, es decidí que els mestres comprassin els llibres a Can Rotger i que ho deixassin a compte de l'APA.

e) S'anomenen dos pares per assistir a una reunió a Manacor en relació a l'esport escolar. D'altra banda, i en aquest mateix tema, s'informa de part dels doblers rebuts per la subvenció del Consell a la passada campanya.

f) Es determina dia, hora i ordre del dia de l'ASSAMBLEA GENERAL.

Es farà dimecres, dia 26 a les 9 a l'Escola i es tractarà:

- Presentació del programa del SMOE
- Informació de la venda dels llibres.
- Informació obsequi del "Patronat".
- Decisió sobre el "seguro escolar".
- Elecció de nova Junta.
- Pregs i preguntes.

g) I abans d'encetar els "pregs i preguntes", na Maria Isabel Sancho -reponsable tècnica del SMOE- donà a conèixer el seu programa de feina per al present curs. A la vegada que ens feia entrega d'un exemplar de la Memòria de l'any passat confeccionada per n'Antònia Magraner.

h) I sense més temes a tractar, s'aixecà la sessió.

A Sant Llorenç des Cardassar, dimecres dia vint-i-sis de setembre de 1984. Un poc passades les 9 del vespre, s'inicià l'ASSAMBLEA GENERAL OR-

DINÀRIA on es tractaren els temes assenyalats a l'ordre del dia (vegeu acta anterior).

Es prengueren dues decisions:

a) Per majoria s'acordà establir una Assegurancce Escolar obligatòria.

b) Es renovà la Junta Directiva que queda constituïda de la següent manera:

President : Pere Riera Torres.

Vice.Presi: Guillem Soler.

Secretari : Eduard Perales / Joan Tous.

Tresorer : Joan Carrió.

Representant de curs:

Pàrvuls : Mateu Quina Riera.

Cicle Inicial: Joan Bauça Domenge.

Guillem Quina Riera.

3r A : Bartomeu Mestre

3r B : Bartomeu Domenge Adrover.

4rt A : Aina Simonet.

4rt B : Josep Cortès.

5è A : Joan Tous.

5è B : Joan Jofre.

6è : Guillem Soler.

7è : Bernat Rosselló.

8è : Joan Santandreu.

Joan Esterelles Planisi.

Altres: Francisca Galmés, Llorenç Bauça, Margalida Bauça Clapes. Joan Santandreu, Aina Carrió i Guillem Pont.

En un altre ordre de coses es determinaren els pares que havien d'esser membres del Consell de Direcció: Bartomeu Mestre

Jospe Cortès.

Joan Jofre.

Guillem Pont.

i de la Junta Econòmica;

Joan Santandreu

Llorenç Bauça.

I sense més temes a tractar, s'aixecà la Sessió en el dia i lloc abans indicats.

**CARTA OBERTA A JAUME ROSSELLÓ
SOBRE "LA MILI"**

Després d'haver llegit el teu article sobre "la mili" no sé si riure pels dois que dius o plorar veient la mentalitat que encara té la gent, i a més la gent jove. ¿Com se pot pensar avui en dia en coses com que a "la mili" et fan un home? ¿Quin home te fan? Un home programat a creure cegament, fins i tot a donar la vida a una guerra a la qual ell no en sap les causes, no les coneix, i si les sap no les entén. Mentrestant, els grans generals i els polítics, des dels seus còmodos despatxos maquinaran -com si jugassin a escacs- com han de moure les peces del tauló de joc per a que els indefensos peons morin "por la Patria". I a més ¿quina pàtria? Jo no sé, Jaume, quina és la teva Pàtria, però la meua no és Madriz, sinó Mallorca, per tant no em venguis amb dois d'una falsa jura de bandera.

Però posant el cas que hi hagi una suposada pau -com és actualment-, segurament el soldat que fa la mili tindrà la consciència tranquil·la perquè ell no ha mort ningú, però no és veritat. Ell, acceptant fer un servici a les armes, es fa còmplice de dos grans genocidis: El primer és el del tercer món. Només durant 1978 es varen gastar en armes 455.311 milions de dòlars al món (68 bilions i mig de pessetes). Just que s'empràs una dècima part d'això se solucionaria la fam del tercer món. I això sense comptar els 88.789 milions de dòlars en armes que es destinaren als llocs conflictius del tercer món (Les cases d'armes ja preparen l'armament per d'aquí a deu anys. Saben on hi haurà qualque guerreta, i si no, la produïrien ells mateixos). ¿No te pareix, Jaume, que complint amb les obligacions de "la pàtria" estam exterminant el tercer món?

El segon gran genocidi és el més gros de la història: Hiroshima quedarà reduïda a una busca devora un paller. És el genocidi del món, i no vull esser fatalista, però si no lluitam activament aquest serà el destí del món. Com a xifres informatives et diré que a EEUU, el 1980 tenien 9200 caps nuclears i a la URSS 6.000. D'aquests caps nuclears els més petits tenen 50 quilotons de potència, mentre que la bomba d'Hiroshima tan sols en tenia 10. Les bombes actuals tenen escaladament 50 qts, 500 qts, 1 megató, deu mgts... i les més grosses 100 mgts, 6.000 vegades la d'hiroshima. No te pareix que hi ha bé per destreuir el planeta?

Però no cal perdre les esperances i passar a la lluita pacifista. D'entre l'extensa gama de postures per lluitar per la pau jo he pres el camí de l'objecció de consciència, que consisteix en negar-se a fer un servici militar fent-te esclau de les armes. Tal vegada sigui el camí més dur, però també el més eficaç. No et xerraré de l'objecció com a alternativa ni de la situació actual de la llei reguladora, això ja seria una altra història.

Per acabar només dues coses: lluitem tots junts per conscienciar els nostres polítics per a que segueixin el camí de Costa Rica, país que va abolir el seu exèrcit fa un bon grapat d'anys i encara no ha sofert cap invasió. I ja només cal dir que esper que aquesta carta no quedi com una plana més de Flor de Card, sinó que hagi servit per prendre una mica més de consciència. Si és així ja em don per satisfet.

Esperant la teua resposta, em despedesc

Xavier Gual i Riutort
Membre del M.O.C. Mallorca

TV -3

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

COMISSIO D'AGRICULTURA

La Comissió d'Agricultura del Consell Insular de Mallorca admetrà sol·licituds de subvenció fins el proper dia 15 d'Octubre referides a:

-Ramaders, per a graners de bestiar oví.

-Per a reparació i millora de molins d'extracció d'aigua, moguts per la força eòlica, per a ús agrícola.

-Centres d'Ensenyança, per a hivernacles i equips meteorològics amb finalitats docents.

Ja que no poden empresonar tot l'aire, ni el poden encapsar, doncs l'embruten a redols i així poden especular amb el que resta respirable.

Garantir un futur millor és el compromís claríssim dels nostres governants. S'entén un futur millor per a tota la col·lectivitat, no sols per a les explotacions ramaderes i negocis particulars de les seves mullers, cunyades, amics i benefactors...

Treballar essent comandats pels qui no lluitaren ni cregueren mai en la bondat de l'empresa, és tasca ben fotuda. La construcció de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per exemple.

Qui tengui son que la s'espolsi: badau bé els ulls: ara els mentiders, els farsaris, van cara descoberta. D'aquí a un temps tornaran a posar-se les màscares. Serà temps d'eleccions.

Els qui no saben beure, els qui no paeixen el vi, se'ls coneix tot d'una: perboquen a la mitja botella. Els qui no paeixen la democràcia, també.

Més vi. Els necis són com el vi: amb els anys augmenten de grau.

Pobre de l'home que sols aconsegueix fer la felicitat dels seus hereus!

Es va casar per colgar-se de franc amb una dona. Encara no havia començat a fer números.

Aquesta la nostra paraula massa temps ha estat menyspreada, arraconada, folkloritzada. ¿On eren aleshores els rabiosos mallorquinistes que escriuen -en castellà- als diaris?

Les serps s'arrossegueu perquè són serps. I tu, que ets home i ets mallorquí, ¿quina excusa tens per fer-ho?

L'alfabaguera foragita els moscards. Però, clar, quasi no es comercialitza. Consumistes, cal que compreu sprays.

Tu saps quin és el teu deure; no cerquis excuses!

Biel Florit Ferrer

Amb l'assistència d'una cinquantena de persones va tenir lloc, el 27 de setembre, una reunió entre jubilats i Ajuntament per tal de posar les bases d'una possible Associació de la Tercera Edat.

Es va nomenar una comissió gestora encarregada d'elaborar uns estatuts, per després fer les eleccions definitives. Està integrada per:

President	Jordi Galmés
Secretari	Bartomeu Nadal
Per l'Ajuntament	Bartomeu Mestre
Per les Monges	La Superiora
Per l'Església	El Rector
6 vocals	

Esperam poder donar més informació el mes que ve.

POLLASTRES
ROSTITS

Sureda, 1
Telèfon 570624

La Casa Solariega
de la
Familia Serra
Por

Fr. Salustiano Vicedo, O.F.M.
Publicación de la Revista Apóstol y Civilizador.
Nº 6 de la Colección PETRA NOSTRA.

Termina de publicarse este interesante libro con ocasión del Bicentenario de la Muerte de Fray Junípero Serra.

El autor presenta un exhaustivo trabajo de cuantos datos ha ido recogiendo a través de varios años de investigación referentes a la familia del Padre Serra y casa en donde vivió. Obra muy completa sobre este tema publicada con treinta y cuatro ilustraciones en 274 páginas. Su precio 400 ptas.

En Noviembre también saldrá al público los ESCRITOS DE FRAY JUNIPERO SERRA, preparados igualmente por el P. Vicedo y presentados en 5 tomos con 1394 páginas más 30 ilustraciones. 2.000 ptas.

Pedidos: Padres Franciscanos. Petra (Mallorca)
Librería Selecta. Palma de Mallorca

En Pere Mas, es Cabo, més conegut dins es cercles turístics com "Es Terror d'es Tiqueters", acaba de fer un curset a Ciutat sobre protecció civil, on ha tengut ocasió d'exercitar-se en sa pràctica de ses torrentades, accidents, incendis i, clar!, defensa d'establiments. -Si s'Ajuntament no vol posar més municipals per reforçar-mos sa plantilla -ha manifestat-, no mos queden més collons que reforçar--mos a noltros mateixos!-.

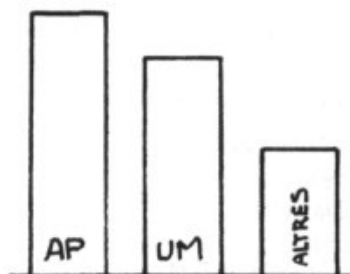
Sa Comunitat Autònoma, que té 150 vegades més habitants que Sant Llorenç, ja està enllestit es pressuposts del 85. S'Estat Espanyol, que té 9.000 vegades més habitants que Sant Llorenç, ja està enllestit es pressuposts del 85. S'Ajuntament de Sant Llorenç, en canvi, ja ho val!, encara no ha pogut -o no ha volgut, que no és lo mateix-, acabar es del 84. Se veu que hi ha assumptos que convé més que no facin massa via, no fos cosa que deixassin ses mans fermades per a futures transaccions econòmiques.

No és ver que es batle vulgui fer una església a Sa Coma per veure si el farant sant. Es vertader motiu és que, així com van ses dones avui en dia, pareix que no acaba de ser lo seu es dir missa damunt sa platja, que llavonsses es feligresos se distreuen.

Enmig de sons de trompetes, cants de joia i qualque gemec, dia 23 de setembre va fer acte de presència en aquesta vall de llàgrimes na Maria Mercè Amer Salas, primogènita de n'Aina i del tresorer de Flor de Card, n'Andreu "Pipes", que, com és natural, estan alabats. Que la poguem veure casada, si convé, i si no, que quedi fadrina, que al cap i a la fi tampoc no s'està tan malament.

Segons ets espies que tenim infiltrats dins ses files conservadores locals, pareix esser que en Falera està un poc gelós d'es batle, perquè es mes passat li va passar davant en es ranquin de collonades de Flor de Card.

Per mirar d'esborrar un poc sa nostra ofensa i per demostrar-li que ell continua essent es nostro major inspirador, aquest mes li dedicam s'encapçalament de sa crònica d'es ple i li prometem solemnement que, si segueix p'es mateix camí, procurarem que ningú no li prengui pus mai es lloc que tan merescudament s'ha guanyat.

Més de vint mil duros, que a sa cotització actual passen ses cent mil pessetes, mos han costat ses plantes de sa Delegació Municipal-Oficina de Turisme-Correus-Despatx d'en Falera de Cala Millor.

De moment només se n'han mort un parell i mos n'han fotut altres tantes, però si seguim es mateix camí a l'instant mos haurem de tornar gratar sa butxaca.

¿A voltros vos costa tant tenir es corral una mica curiós?

En vista de que quan els tenim ensenyats se'n van a porgar fum per altres contrades, s'està estudiant sa possibilitat de que tots es secretaris d'ajuntament del món, àbans de tenir un destí definitiu, passin una temporadeta per Sant Llorenç per fer pràctiques. Tendríem, així, un Ajuntament-pilot on s'hi podrien assajar ses noves virgueries burocràtiques, i ja no mos vendria de nou que cada dos dies el mos canviassin.

Josep Cortès

I CURS DE TEATRE PER A NINS

Havíem fet bon recapte del trempó així com dels plats dolços que alguns havien preparat; les teresetes, penjades a un lloc i altre de la sala, eren testimonis muts de la disbauxa. Després del cafè, informal com el sopar i com el curset en sí, n'Hector Grillo, amb l'aferradissa cansueta argentina, començà a contar el seu camí: dels seus mestres en el teatre -A. Ruiz- i en la pantomima -Castronuovo-, de la seva primera obra estrenada a Córdoba (Argentina) -"Circo Guardado"-, de les seves experiències en teatre infantil aprofitant la trama de l'espera ("A Godod") de Beckett, de la seva llarga estada en el Brasil, on actua, escriu i dirigeix diversos espectacles obtenint diversos premis (interpretació, obra i millor espectacle).

El seu darrer treball americà "La Gralha Falou" és precisament l'obra que representa a Brasil en el IXè Festival de Bielsko Biala a Polònia.

Després d'una estada a Itàlia passa a dirigir el Teatre de la Universitat Popular de Tauste (Aragó) i munta diversos espectacles a Saragossa, des d'on passa a Sevilla per a dirigir el teatre de carrer "La Pupa".

Amb els seus gestos, la seva entonació, les seves repeticions capta plenament l'atenció, basta pegar una ullada a la cara dels qui voltam la taula per adonar-se'n.

N'Enza Fauti ocupà un lloc discret a la taula i a la conversa, adesiara es belluga, car li ho exigeix el menut que porta en el ventre, i calla -no parlen els silencis?-, no diu res de la seva feina en el camp de l'educació a Itàlia, ni dels seus viatges, ni dels muntatges amb n'Hector, ni de la fundació del grup REDOMA a Sevilla... Potser considera que la imatge que dona n'Hector és suficientment aclaridora de la seva coherència de vida per l'art, per a la creativitat en detriment d'un benestar i d'una estabilitat econòmica.

Però per a mi el moment àlgid de la vetlada s'esdevingué quan, amb les posts de les taules i els dos llums de butà, s'improvisà un escenari: uns pots de vidre, unes màscares i unes teresetes carregaren l'aire de comunicació. Uns mots improvisats, uns silencis i uns gestos bastaren per adonar-nos de que n'Hector i n'Enza havien desaparegut, s'havien fos en els personatges i adhuc les fesomies eren diferents d'aquelles que acabaven de sopar amb nosaltres.

Com és de suposar, alguns -amb més pena que glòria- intentàrem emular el que acabàvem de veure... fins que una jaia amb veu de Catalina ens convidà a plegar.

Fou una interessant pre-cloenda al curset que, inicial el 3 havia d'acabar el 8 de setembre; un curset on tota planificació-organització hi era absent, car es deixà als interessos i gestió del grup. Resultà una experiència interessant -tot ensenya-, però sens dubte el temps resultà curt, havíem passat la setmana a la introducció, o sigui, fent teresetes que ens havien de permetre entrar en el món màgic expressat en el títol.

Ho deixàrem a l'hora de començar, però la dotzena de gent -majoritàriament educadors- se sentia satisfeta, dues hores diàries una setmana no donen per a gaire més.

D'aquesta manera s'encetà un altre camp d'acció de Ses Sitges: els cursos de formació per a ensenyants, que juntament amb les experiències de l'any passat -"I Setmana d'Educació Ambiental per a Educadors en Formació", organitzada per l'ICE i l'aplicació en pla experimental del programa "I dia a Ses Sitges", i les publicacions d'enguany -"Projecte" i "I dia a Ses Sitges"- determinen un possible camp d'acció de Ses Sitges: Programes -per als infants-, Cursos i Publicacions.

Guillem Pont

Encara que podria esser lo més natural del món, no és ver que els dos regidors d'Alianza Popular abandonassin el ple ordinari del 4 de setembre per assistir a una missa commemorativa de la retirada dels rojos. La versió oficial és que no havien sopat i que la fam ja els feia veure bellumes, cosa no gens estranya perquè ja se sap que un sac buit no s'aguanta. Per evitar aquests trastorns que es vénen succeint massa contínuament, proposaria la solució -de la qual no cobraré roialtis en bé de les sufrides arque municipals- de muntar un selservis en el saló d'actes, i així, panxa plena, per ventura els nostres cappares estudiarien els assumptes des d'un caire com a més reposat.

-¿I la versió popular quina era?

-Que feren una grosseria a n'Antoni Cuc i que, si en Falera cobra 300.000 pts. cada any de sou, li toca aguantar els plens tant si en té ganes com si no:

-No hi ha trenques de la versió oficial a la popular, eh?

-Són coses que solen passar...

Com que ja ha plogut ferm d'ençà que decidiren crear una plaça d'auxiliar administratiu, trobaren que era arribada l'hora de cobrir-la i, per a tal fi, la Comissió de Governació elaborà les bases que hauran de regir la convocatòria. Com a innovació i en previsió de possibles xascos, n'Antoni Cuc recordà als il·lustres governants de la vila que, seguin el decret de Normalització Lingüística, la prova de català serà obligatòria i eliminatòria, cosa que, de segur, omplí de goig al regidor Vaquer, puix tot el temps que en parlaren va fer la mitja.

Quaranta-set milions de pessetes costarà la paret que fan comptes fer enmig del torrent per evitar que les aigües ens inundin. Els d'Obres Hidràuliques diven que estan disposats a desembutxacar-ne fins a trenta-cinc i la resta la pagarem entre voltros i jo. Així mateix miraran si el Consell vol fer un poc de costat, però de totes maneres pareix que no ve d'això.

-¿I si mentrestant torna vernir sa torrentada?

-Per si de cas, jo provaria de resar una jaculatòria...

En vista de que hi ha molta diferència entre els sous de l'administratiu i els dels auxiliars, i entre els dels municipals més antics i els dels nous -entre ells el cabo-, el secretari va fer una proposta per tal de nivellar-los una mica. El regidor Sansó hi

venia a bé, però el Sr. Bauzà va esser del parer que si els funcionaris no feien les hores que marca la llei, tampoc no era cosa d'augmentar-los el sou. Passats a la votació la proposta fou denegada per set vots en contra, un a favor i tres abstencions.

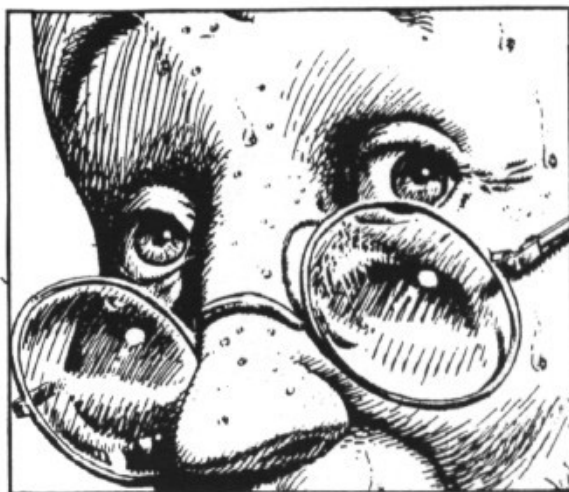
A l'apartat dels precs i preguntes el regidor Vaquer va voler sebre com estava l'assumpte dels seus mobles (Perdó, volia dir els de l'oficina de Cala Millor), a lo que el batle li respongué que no ho sabia.

El regidor Puigros, entre d'altres coses, va pregar que se sol·licitàs una plaça de pre-escolar per a Son Carrió.

El regidor Sansó, l'artista dels precs i preguntes, va sol·licitar informació sobre "El Vol de l'Alosa", l'acord de fer ple ordinari cada primer dimarts de mes, el fet de que se'n temin primer els diaris que els regidors de segons quines coses, les ajudes per a restaurar l'església de Son Carrió, els indicadors del terme municipal, l'enrajolament dels baixos de l'escola, la situació de les aules que s'han de menester, l'excessiu i irregular sistema d'adjudicació de material elèctric, dels locals oberts sense permís, del mini tren, de la plaça de guàrdia municipal que hi ha sense cobrir, del pati de l'escola de Son Carrió, dels pressuposts, de les festes, de qui és el menescal titular, de windsurfings, velomars i altres artefactes, de les fotos aèries que s'havien de fer, dels desaignaments de Cala Millor, del projecte d'urbanització de Punta Amer...

A tot això li contestaren lo de sempre: que prendrien serioses mesures, que ho mirarien, que ho tendrien en compte... És a dir, que el mes que ve la majoria dels punts seguirien igual que així com estan ara.

Josep Cortès

EL DILUVI DE L'ANY 1403

Durant un dia i una nit del mes d'octubre de l'any 1403 caigué damunt Mallorca tal quantitat d'aigua que la Riera de Ciutat va desbordar, s'enfonsaren unes 1500 cases i moriren anegades més de 4000 persones.

Un dels temes que podria resultar interessant per qualsevol investigador seria estudiar les incidències climatològiques de Mallorca. La documentació que he vist fins ara -molta de la qual he anat publicant a les distintes històries locals- a vegades sembla contradictòria: d'una banda són nombroses les notícies que demostren que les males anyades i collites per manca d'aigua se succeïen contínuament, i d'altra banda també abunda la documentació que demostra que a l'hivern tots els torrents corrien a les totes, les fonts rajaven abundoses... A la Història de Sant Llorenç varem poder veure com el torrent adesiara desbordava i les aigües anegaven els camps i produïen males sanitats. A Manacor, el governador algunes vegades va manar fer escurar el torrent. A Campos, l'any següent del sobredit diluvi, els jurats feren fer parets i portells per desviar les aigües quan hi havia plogudes fortes, dient que "l'aigua ve i envest la vila"...

A l'Arxiu de la Corona d'Aragó hi vaig trobar un document que descriu com es produí el diluvi de l'any 1403. Faré un resum de l'original llatí, que diu així: dia 4 d'octubre, mentre el sol resplendia, de sobte va esdevenir la fosca; els niguls que estaven dalt del cel es veren sacsats per terrorífics i flama-jants llamps d'on queien moltes guspieres. De manera molt tràgica les ombres de la nit espantaven tothom admirats dels aspres i freqüents trons; com a llenya verda cremant dins el fogó; de tal manera que els cors dels homes eren plens d'un gran pànic fins i tot els dels més valents. El torrent (Sa Riera) va desbordar la qual cosa encara féu més tràgic aquest diluvi amb totes les pèrdues que es deriven d'això; de tal manera que totes les vinyes, arbres fruiters i els camps tot es va perdre (corriment de terres). El torrent anà agafant les aigües que davallaven de les muntanyes i camps i les vessà amb força dins la Ciutat; es va enderrocar un pont, i altres dos ponts i torres, duent cap a la mar una gran quantitat de pedres, troncs i branques fent esclatar les parets i murs amb molt de renou; les aigües entraren dins els carrers i endorrocaren 1500 cases i anegaren 4000 persones o més. (ACA reg. 2268 f. 2-10)

Com és de suposar moltes d'aquestes persones degueren morir de malalties infeccioses i altres pestilències derivades d'aquell desastre.

Ramon Rosselló

El diluvi fou de tant agut arribar a agost del any: on: en: di: los cossos e ossa de aquelles persones qui eren stades soterrades per rahó del diluvi foren solemnament ab missa conventual e bon sermó trans-ladades entra aquests dos pilars de la Seu per ordinació dels honorables vicaris del reverent senyor bisba e jurats de Mallorques.

Aquesta pintura del segle XV (Museu de la Catedral de Mallorca) representa la Verge que acolleix amb misericòrdia davall el seu mantell i protecció un grup de persones. Aquest quadre i la seva parella, un crucifixi, duen una inscripció al·lusiva a l'enterrament dels cadàvers de les persones que moriren a causa del diluvi de l'any 1403. (Fot. Jeroni Juan). La inscripció d'aquest quadre diu: "Dissapte dia de Sant Agustí a XXVIII de agost del any M CCCCVI los cossos e ossa de aquelles persones qui eren stades soterrades per rahó del diluvi foren solemnament, ab missa conventual e bon sermó, trans-ladades entra aquests dos pilars de la Seu per ordinació dels honorables vicaris del reverent senyor bisba e jurats de Mallorques".

ESCOLA

* Pareix esser que s'Ajuntament decidí començar part de ses obres de s'Escola un parell de dies abans de començar es curs. Tant si ho creis com si no ho creis han tengut temps d'acabar-les.

* Dia 11 de setembre, l'APA comença sa venda d'es llibres p'es vinent curs. Es beneficis obtinguts se dedicaran a sa compra de material escolar.

* Dia 17 de setembre comença es curs escolar. Per manca d'aules es dos grups de quart aniran a ca ses Monges. Com a primer dia es fa una missa. Desitjam que Déu els il.lumini a tots, mestres i al.lots.

GUARDERIA

El 17 de setembre comença a funcionar una guarderia muntada per na Bàrbara i na Maria Bel. Tenen al.lots fins a tres anys. Com el més passat, repetim que tal vegada no seria mala idea que es municipalitzàs.

AJUNTAMENT

* Com a mostra d'agraïment a totes aquelles persones que col.laboraren per a que ses festes de Sant Llorenç sortissin ben lluides, dia 18 d'agost s'Ajuntament les convidà a un dinar a sa Porxada de Canyamel.

Dia 10 de setembre se reuneix sa Comissió de Cultura per elaborar unes bases de cara a sa contractació d'un/a bibliotecari/a, i per cercar un lloc per ubicar-hi un possible Centre Cultural Municipal.

SALVATJADA

¿Que no ho és una salvatjada espanyar una feina que han fet uns al.lots amb tota la seva il.lusió, com és sa representació de sa Trobada de la Mare de Déu?

Ses figures de fang varen quedar totes espanyades. Ho podem classificar com un acte de vandalisme.

MOSTRA DE BALLS

Dia 22 d'agost vengueren a mostrar-nos sa seva forma de ballar un grup portugués que participava a sa Mostra de Balls que se feia a Sóller.

S'acte estava organitzat per s'escola Card i patrocinat per s'Ajuntament.

BEARN

LLIBRES I PAPERS

Silenci, 7 - MANACOR

EL TEMPS

No és molt corrent, dins la nostra climatologia, tenir un estiu tan suau com el d'enguany. Crec que és un dels més frescs dels darrers deu anys.

Així i tot, els dies 28 i 29 d'agost varen caure 29 l/m2 enmig de trons i llamps; els 6 i 7 2 l/m2 amb la temperatura més baixa: 15º; finalment el 18, amb l'arribada d'un front fred, en caigueren 4 l/m2.

Xisco Umbert

FESTES

* Dia 26 d'agost, a s'Escola Nova, un grapat de nins i nines fan figures de fang baix sa mirada atenta de n'Antònia Tous. Les fan d'exposar per ses festes de la Mare de Déu.

* Un parell de dies abans de començar ses festes se repartiren es programes amb il·lustracions molt ben logrades d'en Llorenç Artigues.

* Dia 7 de setembre trobada de tots ets al.lots a sa Plaça Nova per fer un dibuix que s'oferirà a la Mare de Déu, i que després s'exposarà a sa fatxada de l'Església.

* Es vespre, festa blanca a s'Escola Nova. Trull, renou...

* Dia 8, recorregut incògnit en bicicleta. Anar p'es carrer era un perill, tot eren al.lots que corrien!

* Es capvespre, carreres ciclistes organitzades per la Unió Ciclista Sant Llorenç.

* Missa solemne amb ball de l'Oferta i sermó que predicà Mn. Antoni Gili.

* Ball de bot organitzat conjuntament per Card en Festa i Escola Card

* Amollada de coets i gran traca, que per cert estava un poc humida...

Dia 9, cicleturistada amb més de 250 participants.

* Jocs infantils organitzats per l'APA i el Card Infantil. Una animació fora mida!

* El Cardassar i l'Escolar de Capdepera se tornen enfrontar.

* El pare Vicedo xerra damunt sa vida de Fra Juníper Serra.

* Vetlada musical amb la banda de música de Sant Llorenç.

NAIXEMENTS

* Dia 2 d'agost neix a Son Carrió na Maria Magdalena Binimelis Massanet, filla d'Antoni i Antònia. Va tenir pocs dies de vida. Al Cel sia.

* 26 d'agost. Antònia Pascual Sampol neix a Sant Llorenç i és filla d'en Tomeu i na Damiana. Salut!

* 29 d'agost. Miquel Àngel Albertí Nadal, fill de Miquel i Bel neix a Sant Llorenç. Enhorabona!

* 9 de setembre. Neix a Sant Llorenç na Margalida Servera Pont, filla d'en Tomeu i na Margalida. Enhorabona als pares.

* 11 de setembre. Maria Antònia Soler Pont, filla d'en Jordi i na Catalina. Salut!

DEFUNCIONS

* Dia primer de setembre mor a Sant Llorenç n'Antònia Sampol Cánaves. Era viuda i li mancava un dia per fer es noranta anys. Que Déu la tengui a la Glòria.

* Dia 8 de setembre na Catalina Roig Roig, viuda, mor a Sant Llorenç. Tenia 78 anys. Al Cel sia.

* Dia 18 de setembre mor en Rafel Roig Gayà. Era casat i tenia 82 anys. Al Cel el vegem.

Textes: **Maria Galmés**
Antònia Servera
 Fotografies: **Josep Cortès**

El dia 22 d'agost el poble de Sant Llorenç tengué l'ocasió de viure una vetlada particular: vengué un grup de Portugal (que des de feia uns dies es trobava a Sóller) a mostrar-nos les seves cançons i balls.

La majoria de la gent recordarà que l'any passat ens havia visitat un grup de l'est d'Europa, concretament de Bulgària, que era un dels participants a la IV Mostra Internacional Folklòrica que des de fa uns anys es realitza a Sóller. Enguany la possibilitat de poder contemplar el Rancho Típico da Amoroza, nom de l'esmentat grup portuguès, també fou deguda a que aquells dies s'estava celebrant la V Mostra.

Del contacte amb la gent del grup poguérem treure una informació sobre els balls, costums i cultura en general d'una localitat portuguesa molt concreta: Matosinhos.

Aquest grup va néixer espontàniament a la tornada d'una de les romeries que se solien fer en compliment de promeses on hi havia un grup de joves que cantaven i ballaven per animar la caminada. Se deien "Rancho". Animats per l'èxit obtingut va decidir continuar amb la intenció d'estudiar, preservar i divulgar el folklore de Leça da Palmeira. Era l'any 1935.

Des del començament de l'agrupació, els balls i les cançons han restat intactes. El grup mostra una fidelitat extraordinària cap al passat: considera que l'autenticitat del folklore radica en aquesta continuïtat, sense introduir variacions a mesura que canvia la societat i l'actitud de la gent de cara al folklore. En aquest sentit podríem dir que tenen una visió estàtica dels balls i la cançó popular. També aquesta autenticitat es troba en els vestits, la majoria dels quals han estat recollits a cases de famílies antigues. Completen el vestuari una sèrie d'instruments de feines típiques del camp.

Els seus instruments més típics són les violes "braguesas", "Carvaquinho" (bombo) i "Ferrinhos". També toquen l'acordeó, concertines i violins.

Les danses són en la majoria de roda, on canten dos solistes i els balladors fan de coro al mateix temps que ballen. Hi ha danses que fan referència a feines del camp, altres són de pescadors i gent de la mar. També en tenen de galateig i les que es ballaven a les romeries.

Aquestes danses actualment ja han estat oblidades per la major part del poble, el qual no participa a les ballades. Aquestes són exclusives dels grups folklòrics, que d'alguna manera eviten que aquesta part tant important de la cultura, com és la cançó i el ball, resti totalment oblidada. Mal-

grat intentin preservar el folklore, no treballen per una difusió del mateix a nivell popular. Les persones a les quals ensenyen a ballar són aquelles que tenen interès en entrar dins l'agrupació i dedicar-se a la mostra i l'espectacle. Per una sèrie de prejudicis i qüestions de moralitat, s'exigeix que els joves que volen aprendre de ballar tinguin una certa edat.

Aquest grup ha estat convidat a nombrosos festivals per a tot arreu del món, i les seves actuacions més destacades han estat:

1972- Dijon. Festes Internacional de la Vinya.

1973- Voltan (França). Festes de la Mirabelle.

1976- Dijon. Festes de la Vinya, on obtingueren el collar d'argent.

Volem aprofitar aquestes retxes per donar les gràcies a l'Ajuntament, el qual se'n va voler fer càrrec del patrocini d'aquesta vetlada i, evidentment, l'enhorabona a Aires Solлерics, que des de fa cinc anys està duent a terme una tasca tan important com és l'organització de les Mostres Internacionals Folklòriques.

J. Domenge

CA'S SERVERÍ

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

VIDEO TOT

FOTOS CARNET

Santa Maria de Bellver, 4
SANT LLORENÇ

FANDAN-GO

NOTA: L'autor d'aquesta pàgina no es fa responsable dels possibles embarassos, robos, mixomatosis, incendis, pardaleria roquera, etc. etc... si això es llegeix en dijú fora haver begut *Colacao*. TOMA SHA!

The King of ses jovenelles de Muro.

FUMA'T UN GRIFO, RASCA'T THE NABO, PUT VLOK COSA IN WATER SALT, TES-TE TRARE...
ÉS UN CONSELL DE: SÀDICS INSULARS I PERIFÈRICS.

NOTÍCIES DE LES 3 (Que ens arribat a les 8)

* RONALD REAGAN SORPÉS A UN ENFRONTAMENT ENTRE NEGRES I BLANCS.

"No és que siguem racistes -va dir el President-, és que no se deixaven pintar de blanc." Més informació a la pàg. 1003)

* EL DR. M. HAMON ha descobert que la única forma de guanyar una quiniela de 14 encerts és encertar els 14 resultats. Més informació a la pàg. 3020.

* L'ENCARREGAT D'ASSUMPTES EXTERIORS A XINA ens manifestà 果多たのぢし行死て

cosa que ens sorprengué molt, perquè aquest senyor ho va dir quan anava clar. Pàg. 5010).

* REVOLUCIÓ HIGIÈNICA. El nostre corresponsal a Niuiorc (Ojaio), Massaxussets, Dakota, Texas, Muro, Son Carrió, Esportes... ens envia informació sobre el nou invent dels orinals a pedals i amb marxa enrera.

ESPORTS

-ES PORT DE SÓLLER
-ES PORT D'ALCÚDIA
-ES PORT DE MANACOR
-ETC. ETC.

ESCOLTA PAPÀ: ¿QUAN ET MORIS DONARÀS ELS ULLS A UN BANC D'ULLS?

SI FILL MEU I LO GÜEBO AR FLAN DNU.

ESALÚ, COÑO!!!

PER LLEIAR AQUESTA PARDA
LADA HAS GIRAT SA PÀGINA.
VENGA, HOMO, POSA-LA DE NO
SIGUES CAPSNO!

SI T'AGRADA PINTAR A LES PARETS EXTERNES...
SI T'AGRADA EMBRUTAR LO QUE NO ÉS TEU...
SI TENS COLLONS DE PENJAR-TE PER UNA CORDA
AMB RISC DE XAPAR-TE EL CRANI...
FES-TE ECDLOGISTA I VINE A S'ILLAT, QUE HÍ NA
URBANITZACIONS A VOLER.

1 DURO

ANUNCIS BREUS:

* Perdut hipopòtam a retxes blaves i grogues (és que va com un drogat) Se creu que se va fugar pel forat del moix. Se gratificarà. (A l'hipopòtam, no, a tu, monei!)

UHANFREY

* Perduda Marlene Dietrich quasi nova. Es gratificara amb una gabardina, capell i pistola usats.

BOGART

* Per perdut, es meu homo, que jo sempre li ho dic: "Leopoldo, perdut, que ets un perdut"

TEODORE

* Se ven vraga que friega.

FRAGA

PRÓXIMO ETRENO EN TDD
LO GAVINERO DE LA COMARCA

JOHN IATEVIACOGÉ
BARTOMEVA RONSON
SHINE
MARAVISHA

"LDS COHONES DE
NABARRONE"

UIZ: TORREBROWN
JOSEP SUNDAY CASTAÑON
MAN-OLON SCOWBAR
FRANCISCO RIBELLA

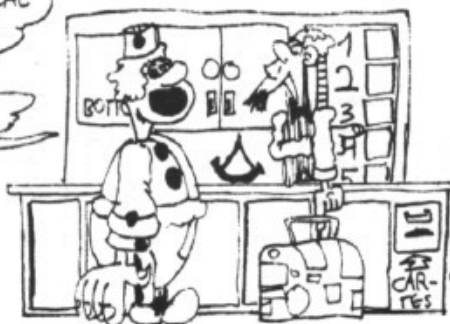
ESPAI BUIT

BARTOMEU A LA
PRIMERA RENTADA HE
DESCOBERT QUE EL
NIN NO ERA NEGRE.
NO THE ENGANAT.
MARGALIDA

AMICS I AMIGUES: Ens plau comunicar-vos que a partir del vinent número farà l'aparició el nostre Consultori Sentimental, regit i patrocinat per Madame Coliflower Rebisading (Elena Pàmfila, per als seus amics). A partir d'ara ja podeu enviar cartes a la meua direcció, o dur-me-les directament a mi, a l'inefable, el suprem, el superseksi Llorenç Ramis. També les podeu donar a en Pep. Per anar bé no haurien d'esser massa serioses. Vull dir que si per exemple voleu posar lo de s'enterro d'es moix i "no se invita particularmente", o contar-mos les vostres peripècies amoroses en pla catxondeo ho podeu fer perfectament. P.D. Sí, ja sé que m'estimau.

HOTEL-AMBULL

UNA IMPORTANT CADENA D'HOTELS ENVA INSPECTORS PER VEURE L'ESTAT EN QUÈ ES TROBEN ELS HOTELS DE DITA CADENA. AQUESTA CADENA ES DIU "EL QUE BUFA S'ESTUFA". AIXÍ QUE: A ENCADENAR!... VULL DIR! ALLEGIR... **Nº 1**

VENDRA L'INSPECTOR EL DESPÍS-TARAN AIXÓ EL VOREM EL PROXIM MES!

A Guillem Febrer "Meco".

Abans de començar, Guillem, et vull aclarir que t'envii aquesta carta a tu i no al Club Ciclista Cardassar, perquè no sé gaire bé qui és la seva directiva, i perquè sé que la que va sortir publicada al Manacor Comarcal era cosa teva, encara que t'amagassis darrera unes altres persones que no tenien res que veure amb el teu assumpte. I com que a la reunió de la directiva de la Unió Ciclista Sant Llorenç celebrada el 25 de setembre se'm va donar autorització expressa, et contestaré en nom del club del qual en som secretari.

Fetes aquestes dues consideracions preliminars, passaré a explicar el perquè no t'admetérem com a soci.

De la mateixa manera que voltros, per les festes de Sant Llorenç, havíeu organitzat una carrera per a veterans (i cap membre del nostre club que no fos veterà s'hi va voler aficar), la Unió Ciclista Sant Llorenç, per la Mare de Déu, en va organitzar una altra per als socis del club. Quan tu te'n temeres, com que no eres soci, et posares en contacte amb la Federació per veure si teníem el corresponent permís. Et digueren que no i tu els instares a que venguessin a aturar-la. Vist que no et feren gaire cas, anares a veure el batle i el punyires per a que no donàs l'autorització. Ell et va contestar que allò eren unes festes populars i que no les prohibiria tant si teníem el permís federatiu com si no. Més tard li digueres que si es feia la carrera avisaries a la Guàrdia Civil, a lo que ell et va contestar que seria responsabilitat teva, però que no el faries gens content.

En vista de que anaves perdent el coratge d'espanyar un acte popular, decidires provar d'apuntar-te de bell nou com a soci, i vengueres a veure'm una partida de vegades. Jo, com a bon dictador que som, com tu dius, sempre et vaig contestar, i hi ha testimonis, que tot sol no ho podia decidir i que ho havia de consultar amb la directiva. Una hora abans de la carrera tenguérem reunió a ca'l President i, seguint els estatuts, decidírem no acceptar-te com a soci, cosa que et comunicàrem poc temps després.

Tu, veient que les coses no et sortien així com havies pensat, te n'anares a la Guàrdia Civil perquè vengués a aturar la carrera, i ells te contestaren lo mateix que el batle: que a unes festes populars, si teníem permís municipal -i el teníem-, no hi posarien traves.

Quedi ben clar, idò, que si no aturares la carrera no va esser "porque pensamos en to-

da la afición", com tu dius, sinó perquè ningú no et va fer cas i no vares poder. Davant tot això, Guillem, et repetim públicament que no et volem com a soci, que una persona que només vol causar problemes no té cabuda dins la Unió Ciclista Sant Llorenç.

En lo de les 18.000 pessetes del batle demostres que tant tu com el que et va informar -i sabem qui és- duis els papers ben banyats. Si haguessis mirat el programa hauries vist que un dels col.laboradors era VIPSA, de la qual el batle n'és director-propietari. Si ell, de la seva butxaca, vol col.laborar amb les festes i comprar unes gorres als socis del nostre club ¿creus que ha de menester demanar autorització a la Permantent?

Quant als insults que em dirigeixes a mi personalment, Guillem, ¿què vols que et digui?

...¿Que tir la pedra i amag la mà? Hi ha 129 revistes que ho testimonien. ¿Quants d'escrits has penjat als bars o enviat a la premsa amb el teu nom abaix? No en conec cap.

...¿Que no som demòcrata? És una cosa que no em toca a mi dir-ho. Jo pens que sí, però de totes maneres no crec que siguis el més adequat per donar-me'n lliçons.

...¿Que nomeni grups dels quals jo en som directiu que estiguin units? L'Associació de Pares, Flor de Card, L'Associació de Premsa Forana, la Unió Ciclista Sant Llorenç... Si hi ha dos clubs ciclistes al poble no és perquè jo estigui dins un d'ells, com saps ben bé, sinó perquè una determinada gent no podia consentir que tenguéssim 100.000 pessetes i no les gastàssim en el seu propi i personal profit.

De tot això se'm ve al cap una pregunta: ¿Què punyetes cerca en Guillem amb tot aquest rebumbori? ¿Que destapem les irregularitats econòmiques que hi va haver quan ell hi era? ¿Que els dos clubs estiguin irremeiablement barallats? ¿Que l'Ajuntament no li faci cas, per així tenir una excusa que amagui la seva mala gestió al front del club? No ho sé. Lo cert és que, davant el caramull de falsetats que amolla a la seva carta, l'expressió: "Ets més mentider que en Meco" continua tenint absoluta vigència.

Si vols res, ja ho diràs.

Josep Cortès

Com a secretari i en nom de la Unió Ciclista Sant Llorenç

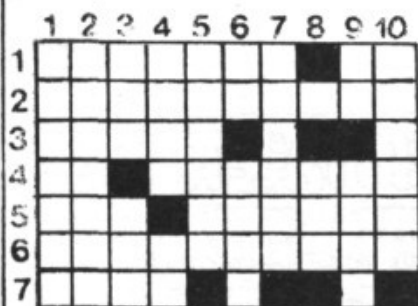
PRE-HISTÒRIES DE S'HOSPITALET.

PRE-HISTÒRIES DE S'HOSPITALET.

MOTS CREUATS

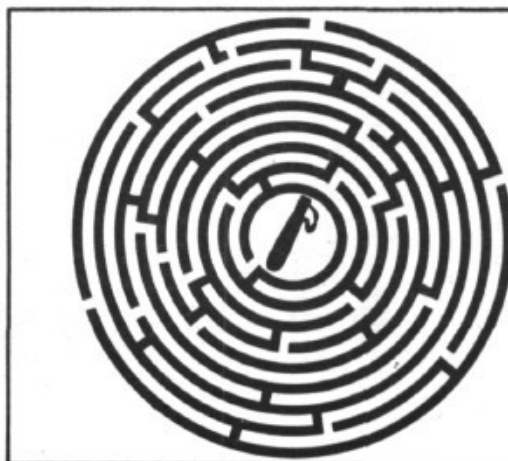

HORITZONTALS.- 1.-Es diu d'aquell que canta en el coro. Cadascuna de les peces que formen l'esquelet de la major part dels vertebrats. 2.-Art de criar les abelles 3.-Conjunt de soques . Símbol de l'oxigen. Consonant. 4.-Qui excel·leix en un esport. Es diu del color vermell fosc, tirant a blau. 5.-Donar auge roina. 6.-Esclava o concubina de l'harem. Vocal. 7.-Conjunt de ramestallades. **VERTICALS.-** 1.-Ès diu de tot aquell que té edat i aptitud per a casar. 2.-Tota aquella cosa que està posada una enfrot de l'altre. 3.-Que té molts diners. Branca tallada de l'arbre. 4.-Arbre americà amb els fruits comestibles, de la grandària d'una pruna. Nota musical. 5.-Conjunt d'actuacions encaminades a preparar el judici criminal. 6.-Varietats de consonants. Flor de roser. 7.-Relatiu o pertanyent a l'àtom. 8.-Numeral ordinal amb què es designa el primer terme d'una sèrie numerada. Nom de lletra. 9.-Metall groc. Tot aquell que no està malalt. Símbol del iode. 10.- Es diu de tota aquella obre en què l'autor ridiculitza els defectes del homes.

SOPA DE LLETRES

C A L A R A J A D A C
A A E S T E M A D O A
L T L R A N A D E S L
A M C A L A T O R T A
M E A A B L O T S N L
I S L H L O T R E E L
L Q A E S A N Q O U O
L X P B M I M A U T M
O D I R C E L A P A B
R A G A L F K N T L A
M J I H G B C M D A R
E P M A L L A L A C D
C A L A M A R Ç A L S

Mirau de trobar dins aquesta sopa de lletres el noms de deu cales de l'illa de Mallorca.

MARIA GALMES

ENDEVINALLA

No és caixa ni tarit
ni calaix de notari,
és feta igual que un almud
i tanca més que un armari.

FUGA DE VOCALS

L _ V _ L _ S T _ B R _ T _ P _ R Q _ _ N _ L _ N _ T _ G _ N ,
P _ R _ S _ B R _ T _ T _ P _ Q _ _ L ' _ M B R _ T _ M .

SOLUCIONS

Es una bota.
ENDEVINALLA

C O R I S T A O S
A P I C U L T U R A
S O C A M O T
A S C A R M E S I
D A R R O I N A R
O D A L I S C A A
R A M A A I

MOTS CREUATS

La vila està bruta perquè no la netegen,
però sobre tot perquè l'embrutam.

FUGA DE VOCALS

C A L A R A J A D A C
P M A L L A L A C D
A R
T L A
A B A
T M A
U O A N
E L L O
N L A A B
C A L A T O R T A
L
A A
C A L A R A J A D A C
S O P A D E L L E T R E S

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya
al seu servei.

CLÍNICA VETERINÀRIA

Hernán Cortés, 3
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

ASSEGURANCES

Cardassar, 17

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569067 * SANT LLORENÇ

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA

Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI

S'ESTUDI

General Mola, 11-E
(Baix de's Cos)
Tel. 55 40 78 MANACOR

BOSSES D'ARGENT

D'esquerra a dreta i de dalt a baix, Francesca "Regalada", Catalina "de Sa Coma", Francesca "de Son Regalat" o "Fonta", Bartomeu "Gorrió", Onofre "Gorrió", Margalida "Busca", "Madò Menuda" -que era l'encarregada- i Maria "Vellaca".

Si fa no fa, la fotografia és de 1921. Feia, idò, anys que Mn. Sebastià Lliteres i Terrassa, aquell capellà artanenc ja no era a la vila, però la seva tasca social encara donava fruit.

Sens dubte Mn. Lliteres era un home girat al futur, la seva obra ho confirma. Girat al futur i al costat dels pobres, del poble. Manar posar un rellotge al campanar no resultà ben vist per aquells que no desitjaven que la gent d'abaix pogués controlar les hores. Introduir a la vila l'artesanía de les bosses d'argent suposava donar un afer a moltes mestresses, afer que es convertia en un feble sou que ajudava a "pujar la barquera".

Era un altre temps, el Sant Llorenç d'ahir. No me l'imagin gaire xalest, la majo-

ria dels homes eren jornalers de sol a sol, la majoria dels nins de més de set anys guardaven bestiar i les dones... algunes picaven càrritx, altres, si podien, feien jornals en temps de messes i feinejaven procurant espigolar ben arreu. La majoria de les famílies llorencines no es devien poder permetre els roïssos...

(Cert és que "viure", "felicitat"... i com tants d'altres mots abstractes són màgics, el pensament pot jugar amb ells incansablement i sempre troba interrogants i vessants desconeguts).

Dins el context s'han de valorar les aportacions de Mn. Lliteres. Avui el rellotge de la Sala és una eina gairebé inútil, perquè adhuc els infants porten un rellotge. Avui una feina insegura, fora seguretat social i sotmesa als possibles capritxos d'un encarregat no val un gafet... Però temps enera de segur rellotge i bosses d'argent foren una mena de revolució. I Mn. Lliteres és una persona oficialment oblidada!

Trob que és injust veure de quina manera i per quins motius es recorden determinades persones, mentre d'altres es deixen -voluntàriament?-a l'oblid.

Guillem Pont